

Lettres Patentes

du Roy Jean D'Arragon qui declarent
 queles Officiers des Monnoyes sont seuls
 competans pour connoitre des causes Civiles
 et Criminelles des Monnoyers tant d'Haugard
 qu'autres et declare lesd^s Officiers et Monnoy^{rs}
 Exemptz de toutes j^mpositions et Subventions

Du 10^e avril 1596:

NOS Joannes Dei gratia Rex Ara-
 gonum, Valencia, Majoricarum, Sardinie
 et Corsicae, Comesque Barcinone Rossilio-
 nis et Ceritania debita meditatione pen-
 santes quanta profutura, quantasque utili-
 tates et commoda nobis et utique Reipublicae
 Regnorum et terrarum nostrarum prove-
 niunt ex Magisterio fabricatione et exercitio
 Secarum seu Monetariarum nostri
 Domini dignum et congruum reputamus

ut vos fideles nostros Magistrum et Alealdos
Secce seu Monetaria villa Perpiniensi
prosequamur favoribus opportunis et
propter advestri dictorum Magistri et
alealdorum supplicationem humilem
omnia et singula privilegia, libertates,
immunitates, provisiones et concessiones
tam per nostros predecessores illustres
quam per nos vobis et quibusvis Monetariis
officialibus et ministris ipsius Secce
concessa data et modo quolibet indulta
sub quavis forma seu expressione ver-
borum, que omnia volumus hic haberi
et intelligi sicuti si de verbo ad verbum
inserta forent vobis laudamus, approba-
mus, ratificamus nostraque autoritate
prosidio de certa scientia confirmamus
ad vestri commodum et sincerum intellec-
tum, quousque vos, aut vestri predecessores
usque nunc eis melius usi fuistis in

quantum videlicet per tenorem et mentem
 Dictorum vestrorum privilegiorum et
 concessionum vobis datum extitit et
 concessum; ceterum quia per tenorem
 quorundam ex dictis vestris privilegiis
 aut concessionibus nobis exhibitis et osten-
 sis satis liquet vos dictos Magistrum et
 alealdos habere omnimodam jurisdictionem
 Civilem et Criminalem in quibuscunque
 Monetariis dictae Monetariae contrahenti-
 bus seu delinquentibus quovis modo qui que-
 estis in pleno usu, possessione exercitio
 et observantia ipsarum jurisdictionum
 in tantum etiam quod si aliqui ex dictis
 Monetariis pro quocunque crimine
 capti fuerint seu affermentati per gubet-
 nationem Rosilionis et Ceritaniae
 aut alios quosvis officiales nostros, tales
 sunt remittendi confestim ad vos dictos
 alealdos, omnesque firmas et manuentes

Sique facti fuerint in posse ipsorum
nostrorum officialium cum requisiti fuerint
per dictos Monetarios in continentem veniunt
Cancellanda tenore presentis perpetuo
valitura ad vestri cautelam uberiorem et
ad omne scrupulum et dubium in posterum
amovendum volumus, providemus ac de
certa scientia interpretamus et declaramus
vos ipsam jurisdictionem civilem et
Criminalem habere, et eam exercere
posse et debere in et super quibuscumque
causis et negotiis Civilibus et Criminalibus
quantumcunque gravibus tangentibus
Monetarios supra dictos, ac etiam quos-
cumque alios Monetarios extraneos infra
Comitatus Rossilionis et Ceritaniae
contrahentes vel delinquentes aut inibi
declinantes quovismodo sicut et quemad-
modum Praeules et alii officiales nostri
Cerpiniensi habere praticare et exercere

prosequantur in ipsos Monetarios Extraneos
 et privatos quo casu quo eorum jurisdictioni
 subicerent, cognitionem autem et exerci-
 tium praedictorum per vos fieri volumus
 et exerceri tam in condemnando quam
 absolvendo quoties et quandocumque
 locus seu opportunitas annuerit omni
 cessante obstaculo et contradictione
 nostri et nostrorum Officialium quorum
 cumque possitis nec minus et libere
 valeatis deinceps perpetuo quoscumque
 volueritis ex praedictis quorum condemnatio
 et absolutio ad vos pertinet seu spectat
 ad quas compositiones diffinitiones, rem-
 missions et absolutions admittere, de
 quibus vobis et successoribus vestris
 fuerit bene visum; quas quidem compo-
 sitiones diffinitiones et remissiones tantam
 vim efficaciam et roboris firmitatem
 habere et obtinere volumus, quantam

haberent si per nos personaliter essent
facta et sic ab omnibus et singulis volumus
efficaciter observari. ulterius quia per
spectum dictorum privilegiorum et con-
cessionum constat Monetarios dicta et
Monetaria fore francos, liberos, quitios-
et immunes ab omni taxa, questia, marcham
moensagio, pedagio, hoste et cavalcata ac
servitute et redemptione ejusdem, et per
aliquos minus ^{recte} intelligentes dictatus seu
intelligatus privilegia seu concessionem
loquentes de franquitate et immunitate
dicta ~~legere~~ solum intelligi et extendi
ad mercis, mercimonias res et bona. Necesse
aut Monetaria predicta et non ad mercer
res et bona propria vestri et dictorum
Monetariorum satagentes perinde
petere exigere et habere jus Lexda pro
dicta a vobis et a dictis Monetariis
pro rebus, mercibus, et bonis propriis

vestris et ipsorum tenore hujusmodi ad
 clarificandam intentionem predictorum
 volumus providemus et de certa scientia
 recte elucidamus privilegia concessiones
 et provisiones loquentes de franquitate
 Lexda, questia, marchæ, pedaggi, hostis et
 cavalcata et aliorum similibus contento-
 rum in ipsis vestris privilegiis et concessioni-
 bus se extendere et comprehendere nedum
 res et bona dictæ Monetariæ verum etiam
 omnes et singulas merces mercatorum
 res et bona vestra et dictorum Monetario-
 rum quæcumque sint, et modo quolibet
 nuncupentur si que ab omnibus et singulis
 sana mentis debere intelligi et comprehendi
 notwithstanding quibusvis alterationibus
 seu questionibus super predictis per
 quosvis jam motis seu movendis litis que
 pendentia quæcumque et iudex quoscum-
 que Mandamus itaque gubernatori et

nostro generali Governatori Rossilonis
Britania, Vicariis Rossilonis Britania
et confluentis Bajulo Berpiniensi
ceterisque officialibus nostris presentibus
et futuris et eorum loca tenentibus, nec non
pedagiariis Lordariis et aliis exactoribus
jurium predictorum sub poena mille
morbatorum auri quorum medietas si
contra fecerint nobis aut fisco nostro, et
altera medietas predictis alcaldis acqui-
ratur, et etiam sub amissione vestrorum
officiorum quatenus has nostras confirma-
tiones declarationes interpretationes et
provisiones teneant et observent, et ab
omnibus faciant juriolabiliter observari
et non contra faciant aut veniant aliqua
ratione, aliqua consultoria seu secunda
questione quas super predictis minime
fieri volumus a nobis minime expectata
quin jmo officiales predicti ad quos spectat

quibus sub penis et comminationibus supra
 dictis mandamus expresse quatenus im-
 mediate ad simplicem requisitionem
 vestri dictorum Magistri et alcaaldorum
 habeant et teneant vobis dictis, alcaaldis
 captos si qui sint, ne non omnis procep-
 tus et evantamenta si qua facta seu
 precepta fuerint per eosdem contra Mon-
 tarios supra dictos quorum cognitio seu
 propositio ad vos dictos alcaaldos pertineat
 ut est dictum remittere in predictis vos
 nulla tenus perturbando. in quorum
 testimonium presentem fieri iussi-
 mus nostre Majestatis sigilli penden-
 tem munimine roboratam Datum
 in villa Berginiani decima die aprilis
 anno a nativitate Domini Millesimo
 trecentesimo nonagesimo sexto Regni que
 nostri decimo. Petrus Ollerius signum
 Joannis Dei gratia Regis Aragonum

et Geri
tanix

Valencia, Majoricarum, Sardinia,
et Borsice forasque Barcinona Bospilonis
Testes sunt Raymundus alama-
nij de Terrilione, hugo de angularia
Berengarius Magister Mentesie
Eymenius de Sintillis Eximius petti
de arenosio milites

Signum mei Berengarii de
Busquets scriptoria dicti Domini
Regis qui de ipsius mandato
hoc scribi feci et clausi corrigitus
autem in lineis undecima extraneos
et privatos casu quo eorum in decima
quinta marcha monetagio pedagio
in decima octava marchare et in
penultima dictos. Berengarius de
Busquets nostri Domini Regis ad
relationem Chesaurarii qui eam vidit
in gratiarum vigesimo secundo.

Collationné a l'original

en parchemin cote' N.º 100 -
estant dans les archives
du Domaine du Roy en
Roussillon dans un sac
N.º 6 par moy soussigné
Greffier dud. Domaine.

J. Bosch. avec paraphe.